

Conferință de presă la Teatrul Mic

Cu ocazia premierei spectacolului cu Richard III, Teatrul Mic a organizat o conferință de presă la care au participat numeroși oameni de teatru — critici, dramaturgi, filologi, ziariști. Scriitorul Dinu Săraru, directorul teatrului, și-a reafirmat convingerea că Shakespeare este un dramaturg al secolului XXI și a trecut la prezentarea echipei de realizatori: tânărul regizor Silviu Purcărete, experimentata scenografa Adriana Leonescu, compozitorul Vasile Șirli, renumiții angliști Anda Teodorescu și Andrei Bantaș, grupul actorilor.

Tovarășa Tamara Dobrin, vicepreședintă a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a mulțumit colectivului pentru meritoasa restituire, arătând că reevaluarea epocilor trecute este o îndatorire a contemporaneității, iar montarea — care urmărește cu rigoare relația dintre istorie și personalitate — reușește să schițeze o adevărată etiologie socială. Regizorul trebuie felicitat pentru seriozitatea cu care și-a gândit spectacolul, dând protagonistului Ștefan Iordache ocazia să-și etaleze talentul excepțional, secondat cu strălucire de parteneri. Scenografia Adrianei Leonescu are meritul de a esențializa, calitate indispensabilă în teatrul modern.

Din efervescentele discuții purtate, unori cu un pronunțat suflu polemic, alături la tensiunea elogiului absolut, am reținut câteva opinii. S-a remarcat faptul că în această montare a fost depășită rutina interpretărilor vetuste, în maniera secolului XIX, și s-a optat pentru o concepție modernă — paradoxal, mai apropiată de teatrul elisabetan. În perspectiva unei legături între impulsul erotic și pasiunea puterii, strategia lui Richard se clarifică, lucru evidențiat în scenele capitale: aceea a seducției și aceea a marii farse a încoronării (Nicolae Manolescu). Montarea a fost apreciată ca înscriindu-se pe linia marilor spectacole-școală, fundamentale pentru regia modernă (Traian Șelmaru). Au fost amendate anumite mijloace scenice facile, care distonează cu subtilitatea viziunii de ansamblu, dar s-a semnalat luciditatea gândirii regizorale, care a impus rafinată oscilare între mască și esență (Natalia Stancu). S-au formulat rezerve în legătură cu ideea caracterului ciclic al tiraniei, dar a fost evidențiată ponderea dimensiunii umane nedistorționate, care face plauzibilă intriga (Liviu Deac, lector

universitar). Referitor la fondul etic, s-a afirmat că spectacolul poate fi considerat un tratat de demonologie. Deși în cartea sa Jan Kott sfârșește prin a absolvi pe om de vina tragică, trecînd-o asupra marelui mecanism, puterea nu este un organism orb, iar personalitățile joacă un rol important în angrenajul istoriei. Ștefan Iordache are tocmai capacitatea de a figura forța de fascinație a personajului dominatoriu, care poate declanșa, implicit, patologia supunerii (Theodor Mănescu). Considerat ca fericit exemplu de pamflet politic care vizează perpetuarea flagelurilor universale (Radu F. Alecan-dru), spectacolul a fost apreciat pentru faptul că urmează o traiectorie a gândirii obiective, pentru senzația copleșitoare de implacabil. Scenografia emblematică înglobează instrumentele perfidiei într-un decor auster, o deosebită semnificație au costumele (Paul Cornel Chitic). Coerența și consecvența cu care este servită viziunea regizorală, elaborată extrem de atent, omogenitatea distribuției, din care se detașează Ștefan Iordache, Monica Ghiuță și Gheorghe Visu, sînt principalele virtuți semnalate de criticul Mihai Ungheanu. Ileana Berlogea, care se ocupă aproape de receptarea lui Shakespeare în România, a evaluat originalitatea rezolvărilor actualei montări, iar criticul de artă Radu Ionescu s-a referit la perfectă unitate de concepție a spectacolului, ce se răsfrînge și asupra cadrului scenografic, Adriana Leonescu procedînd asemenea pictorilor abstracționiști, care nu dezvăluie toată povestea dintr-o dată, ci te lasă să pătrunzi în tainele ei, păstrîndu-i ambiguitatea. Anda Teodorescu a vorbit despre această insolită experiență în care se lasă antrenajul laolaltă realizatorii și spectatorii, tentați să exploreze lumea Angliei renascentiste și totodată contemporaneitatea, călăuziți de spiritul shakespearean. În finalul spectacolului se utilizează un procedeu frecvent în piesele marelui dramaturg — o telescopare anticipatoare, sugerînd repetabilitatea în istorie. Perceperea răului, la care această montare ne obligă, duce la un examen al propriei noastre conștiințe, și în aceasta constă adevărata valoare a tragismului acestei piese, precis fixată în timp și totuși actuală. Andrei Bantaș a mulțumit tuturor participanților la realizarea acestui monumental spectacol, care a necesitat în primul rînd eroism actoricesc, fizic și intelectual. Reușita este și un motiv de mîndrie patriotică, prin faptul că limba românească și actorii noștri au izbutit o memorabilă, o excepțională versiune scenică a celebrei tragedii shakespeareane.

Dialogul s-a ridicat la nivelul unui veritabil simpozion despre contemporaneitatea lui Shakespeare.

I. C.